

Apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos reforma trumpai

ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema yra viena pagrindinių priemonių, skirtų mažinti pramonės išmetamo CO₂ kiekį. Sužinokite, kaip ji veikia ir kodėl ją reikia reformuoti.

▶ **ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos reforma**
<https://www.europartv.europa.eu/en/programme/eu-affairs/the-eu-reforms-its-carbon-trading-system>

Nors ES yra tarp daugiausia CO₂ į atmosferą išmetančių šalių, ji taip pat išsikėlusį ambicingiausią tikslą – iki 2030 m. sumažinti emisijas bent 40 proc. lyginant su 1990 m.

ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema

2005 m. įsteigta ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema įpareigoja daugiau nei 11 tūkst. įgėginių ir gamyklų įsigyti leidimą kiekvienai į atmosferą išmesto CO₂ tonai. Šiuos leidimus bendrovės turi pirkti aukcionuose, tačiau nemažai jų taip pat paskirstoma nemokamai, ypač tiems sektoriams, kuriuose egzistuoja rizika, jog bendrovės gali perkelti gamybą į kitus regionus, taikančius švelnesnius taršos apribojimus.

Aukcionuose parduodamų leidimų skaičius kasmet po truputį mažinamas. Taip pat mažinama dalis nemokamai paskirstomų leidimų, išskyrus kritinius sektorius. Taip siekiama sukurti

finansines paskatas pagal principą „mažiau terši, mažiau moki“.

[Žiūrėkite infografiką apie ES pažangą siekiant klimato kaitos tikslų iki 2020 m.](#)

Problema: taršos leidimų perteklius

Tačiau pastaruoju metu rinkoje susidarė didelis apyvartinių taršos leidimų pasiūlos perteklius (apie 1,7 mlrd. CO₂ tonų 2016 m.), todėl jų kaina smarkiai nukrito ir bendrovės turi mažai paskatų persiorientuoti į mažiau teršiančias technologijas.

Apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos reforma

Vasario 6 dieną plenarinėje sesijoje Strasbūre europarlamentarai pritarė apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos reformai, pagal kurią nuo 2021 m. bendrasis apyvartinių taršos leidimų kiekis sistemoje kasmet bus mažinamas 2,2 proc., o ne 1,74 proc., kaip yra dabar. Dėl to, laikantis 2030 m. klimato ir energetikos tikslų, sektorių, kuriems taikoma ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema, išmetamas teršalų kiekis iki 2030 m. turėtų sumažėti daugiau nei 40 proc., palyginti su 2005 m. lygiu.

Derybose su ES Taryba europarlamentarai pasiekė, kad būtų padvigubinta į „rinkos stabilumo rezervą“ perkeliama apyvartinių taršos leidimų pertekliaus dalis (iki 24 proc.) – tai padėtų sumažinti pasiūlą ir stabilizuoti kainas. Pagerėjus padėčiai, rezervo leidimai palaipsniui vėl galėtų būti įlieti į rinką.

Be to, numatoma sukurti du fondus, kurie būtų finansuojami pardavus dalį apyvartinių taršos leidimų. Inovacijų fondo lėšomis būtų finansuojami atsinaujinančios energetikos ir anglies dvideginio sugavimo ir saugojimo projektai bei ekonomiškai efektyvių mažai anglies dioksido į aplinką išskiriančių technologijų kūrimas. Tuo tarpu Modernizacijos fondas remtų mažiau turtingų ES šalių energetikos pertvarką.

Anglies dioksido mokestis

Siekdami apsaugoti ES gamintojus nuo nesąžiningos konkurencijos ir paskatinti ES nepriklausiančias valstybes stiprinti kovą su klimato kaita, EP nariai siūlo [apmokestinti iš tam tikrų trečiųjų šalių importuojamas prekes anglies dioksido mokesčiu](#), ypač jei tos šalys vangiai kovoja su klimato kaita.

Taršos mažinimas kituose sektoriuose ir miškų vaidmuo

Artimiausiais mėnesiais Europos Parlamentas taip pat balsuos dėl privalomų kiekvienos ES šalies [taršos mažinimo tikslų](#) tose srityse, kurios nepatenka į ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą (žemės ūkis, transportas, pastatai, atliekų šritis) ir [žemės naudojimo, paskirties keitimo ir miškininkystės sektoriaus](#) įtraukimo į išmetamųjų dujų kiekio mažinimo pastangas.

ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema: kaip ji veikia?

<http://www.europartv.europa.eu/en/player.aspx?pid=c784dbeb-8ddd-4ae5-8baf-a55300a7c9c7>

Papildoma informacija

[Pranešimas spaudai \(2018 m. vasario 6 d.\)](#)

[Debatų apie ATL prekybos sistemos reformą vaizdo įrašas \(2018 m. vasario 5 d.\)](#)

[EP sesijos darbotvarkė](#)

[EP Tyrimų tarnybos informacija](#)

[Teisėkūros apžvalga](#)

[Pranešimas spaudai apie balsavimą Europos Parlamente \(2017 m. vasario 15 d.\)](#)

[Svarbi tema: ES klimato kaitos politika](#)

[Svarbi tema: Energetikos sąjunga](#)